

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรและผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 4,263 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 17 กันยายน 2561) ประกอบด้วย

1.1 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีความเสี่ยงต่อการฟื้นสภาพการเป็นนิสิต (มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,474 คน (ยกเว้นนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาต่อในภาคต้น ปีการศึกษา 2561)

1.2 อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 1,789 คน

รายละเอียดจำนวนประชากรที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลสำหรับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพการเป็นนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 1 - 2

ตาราง 1 จำนวนประชากรนิสิตระดับปริญญาตรีที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	คณะ/วิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	101	4.1
2	คณะวิทยาศาสตร์	104	4.2
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	272	11.0
4	คณะพยาบาลศาสตร์	-	-
5	คณะศึกษาศาสตร์	14	0.6
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	16	0.6
7	คณะเกษตรศาสตร์	-	-
8	คณะเทคโนโลยี	131	5.3
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	789	31.9
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	163	6.6
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	54	2.2
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	227	9.2
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	345	13.9
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	27	1.1
15	คณะแพทยศาสตร์	1	0.0
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	51	2.1
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	4	0.2
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	36	1.5
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	14	0.6
20	คณะนิติศาสตร์	125	5.1
รวม		2,474	100.0

หมายเหตุ ยกเว้นนิสิตชั้นปีที่ 1 เพราะยังไม่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม เนื่องจากเพิ่งที่เข้าศึกษาต่อ
ในภาคต้น ปีการศึกษา 2561

ตาราง 2 จำนวนประชากรอาจารย์ที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	คณะ/วิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	281	15.7
2	คณะวิทยาศาสตร์	196	11.0
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	72	4.0
4	คณะพยาบาลศาสตร์	57	3.2
5	คณะศึกษาศาสตร์	130	7.3
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	67	3.7
7	คณะเภสัชศาสตร์	53	3.0
8	คณะเทคโนโลยี	74	4.1
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	198	11.1
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	41	2.3
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	92	5.1
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	88	4.9
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	43	2.4
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	48	2.7
15	คณะแพทยศาสตร์	111	6.2
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	33	1.8
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	55	3.1
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	43	2.4
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	9	0.5
20	คณะนิติศาสตร์	26	1.5
21	กองทะเบียนและประมวลผล	10	0.6
22	กองกิจการนิสิต	1	0.1
23	บัณฑิตวิทยาลัย	2	0.1
24	สำนักศึกษาทั่วไป	37	2.1
25	สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน	14	0.8
26	สถาบันวิจัยลัญจกเวช	5	0.3
27	สำนักวิทยบริการ	1	0.1
28	ศูนย์พัฒนาภาษา	1	0.1
29	ไม่ระบุ	1	0.1
รวม		1,789	100.0

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยกระบวนการอภิปรายและระดมความคิดเห็น จำนวน 65 คน ประกอบด้วย

2.1 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มผู้นำนิสิต จากสถานีสิต องค์การนิสิต และกลุ่มนิสิต จำนวน 20 คน

2.2 เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการระดับปริญญาตรี จากทุกคณะ/วิทยาลัย และหน่วยงาน จำนวน 30 คน

2.3 ผู้บริหารและตัวแทนอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 5 คน

2.4 ผู้ปกครองนิสิต จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ และหัวข้อสำหรับการอภิปรายและระดมความคิดเห็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ใช้สอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเขียนตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ

2. แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเขียนตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ

3. หัวข้อสำหรับการอภิปรายและระดมความคิดเห็นในหัวข้อ “แนวทางการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม” จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ และนิสิต

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมข้อคำถามและปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามตัวแปร ดังนี้

1.2.1 แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 สำหรับสอบถามนิสิต ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ต้องการใช้จริง 4 ข้อ

1.2.1.2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูล จำนวน 4 ข้อ ต้องการใช้จริง 4 ข้อ

1.2.1.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต จำนวน 1 ข้อ ต้องการใช้จริง 1 ข้อ

1.2.2 แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 สำหรับสอบถามอาจารย์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ต้องการใช้จริง 3 ข้อ

1.2.2.2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพันสภาพการเป็นนิสิต ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูล จำนวน 4 ข้อ ต้องการใช้จริง 4 ข้อ

1.2.2.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการผันสภาพการเป็นนิสิต จำนวน 1 ข้อ ต้องการใช้จริง 1 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

1.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.3.3 นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส ผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทำการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.50 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเข้าเกณฑ์จะนำไปใช้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2560 : 220) ซึ่งผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

1.4 แก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถาม ฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงจากประชากร ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 เตรียมแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ และทำหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรผ่านระบบเครือข่าย Internet ในระบบบริการการศึกษา ซึ่งประชากรสามารถเข้าถึงและเข้าใช้งาน ในช่วงระหว่างวันที่ 19 กันยายน 2561 ถึง 31 ตุลาคม 2561

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรตามที่กำหนดไว้

1.3 นำแบบสอบถามที่ประชากรได้ให้ข้อมูลมาตรวจสอบจำนวนและความถูกต้อง เมื่อตรวจสอบแล้วนำแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 สำหรับสอบถามนิสิต จำนวน 2,422 ชุด และแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 สำหรับสอบถามอาจารย์ จำนวน 1,015 ชุด ไปวิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสรุปข้อความจากแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบด้วยผู้วิจัยเอง

1.4 นำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการจัดทำตารางข้อมูล และสรุปผล โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

2. การจัดประชุมเพื่ออภิปรายและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ และนิสิต โดยกำหนดจัดประชุม จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

2.1 ครั้งที่ 1 เดือนพฤษภาคม 2561 อยู่ในช่วงภาคปลาย ปีการศึกษา 2560

2.2 ครั้งที่ 2 เดือนกันยายน 2561 อยู่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2561

ดำเนินการสรุปผลและรายงานข้อมูลไปยังผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และการหาร้อยละ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และวิธีการสรุปผลและพรรณนาวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการอภิปรายและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใช้วิธีการสรุปผลและพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาค่าเฉลี่ย ซึ่งใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2560 : 241)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ตัวกลางเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

การหาร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร โดยใช้สูตร
 ดังนี้ (สมมติว่า ภัททิยธนี. 2560 : 264 - 265)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน จำนวนหรือคะแนนที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนทั้งหมดหรือคะแนนเต็ม